

Utveckla den öppna ungdomsverksamheten!!!

Om man anser att verksamheten behöver utvecklas eller inte beror på vilken måttstock man har, vad man jämför med. Den öppna fritids- och ungdomsverksamheten bedöms ofta utifrån helt olika måttstockar beroende på vem man frågar. Detta gäller både avseende **vad** man ser den som ("ett hängställe för stökiga killar" eller "en kreativ arena"), **varför** den finns (för att "förebygga brott" eller "bidra till personlig utveckling") och **hur** väl man tycker att den lyckas.

Chartern är framtagen för att vara en gemensam europeisk måttstock avseende vad som kännetecknar en, ur alla perspektiv, kvalitativ öppen ungdomsverksamhet. Den bygger på centrala europeiska måldokument och en samlad europeisk kunskap och erfarenhet av vad som krävs för att etablera och vidmakthålla en kvalitativ öppen fritids- och ungdomsverksamhet.

Genom att ställa den egna verksamheten i relation till de olika punkterna i chartern kan man synliggöra vad som behöver utvecklas för att få en verksamhet som svarar mot såväl ungdomars som samhällets behov.

Detta förutsätter dialog – att man tillsammans diskuterar vad de olika punkterna i chartern faktiskt innebär. En del av dessa kan låta ganska självklara och det kan vara lätt att vara överens om dem i teorin. Men när de ska tillämpas i praktiken kan det visa sig att man gör helt olika tolkningar och prioriteringar.

Vad innebär det till exempel att verksamheten "ska bygga på ungas behov"?

- Vilken typ av behov tänker man på?
- Vilka unga ser man framför sig?
- Och hur vet man vilka behov som finns?

Vad innebär det att verksamheten behöver mål som bygger på "mätbara kvalitativa och kvantitativa indikatorer för vad som ska uppnås gällande ungas delaktighet, inflytande och lärande"?

- Hur påverkar det verksamhetens fokus och organisering?
- Vilka krav ställer detta på politiken?
- Vilken form av uppföljning behöver man då?

Gemensam förståelse, samsyn, är en nödvändig förutsättning för att såväl driva som utveckla verksamheten på ett långsiktigt hållbart sätt.

– Detta kräver dialog!

Syftet med det här materialet är därför att stimulera till och stödja en konstruktiv dialog, att skapa förutsättningar för att ni skall kunna mötas i en gemensam förståelse vad som kännetecknar en bra verksamhet och vad ni därför kan behöva utveckla. All utveckling måste börja någonstans, men ju fler som har samma syn på verksamheten och vad som behöver utvecklas, desto större är chanserna att lyckas. Ofta är det verksamheten själv som påbörjar utvecklingsprocesser, men på sikt måste samsynen också omfatta såväl ledning och politik som de ungdomar som man riktar sig till.

Det faktum att dessa olika grupper ibland har skilda måttstockar gör att motivationen för att engagera sig i ett förändringsarbete kan variera. För den som behöver arbeta med att öka motivationen finns presentationerna;

- "Utveckla fritidsgården – Behövs det?!"
- "Varför en Charter on Local Youth Work?, del 1 och del 2"

samt

- "Vad är vinsterna med en kunskapsbaserad verksamhet".

Du hittar dem som nedladdningsbara filmer, PowerPoint-presentationer och folders på: EGLsverige.eu

Chartern synliggör vad som krävs för att etablera och driva en bra verksamhet – men bara för den som väljer att se.

Det är genom att argumentera för användandet av chartern som måttstock för god verksamhet som verksamheten kan stärkas och utvecklas.

Detta stödmaterial har tagits fram för att underlätta arbetet utifrån chartern. Det innehåller de frågor som är viktiga att ställa sig för att kunna genomföra en bra process och uppnå ett väl genomtänkt och hållbart resultat.

I materialet finns två typer av frågor:

- Dels finns det specifika problematiserande frågor kopplade till varje punkt i chartern. Syftet med dessa är att stimulera till reflektion kring vad de olika punkterna egentligen betyder och vilka krav det kan ställa om man vill leva upp till dem.
- Dels finns det generella frågor kopplade till de olika stegen i utvecklingsprocessen.

Alla frågor finns där som stöd, att användas vid behov och som inspiration för att gå vidare. När ni gått igenom frågorna är det 'bara' att ta nästa steg – att sammanfatta det ni kommit fram till och göra en utvecklingsplan där ni beskriver vilka olika steg som skall tas, fördelar arbetsuppgifter och lägger upp en tidslinje.

Själva frågematerialet är uppdelade i fem delar:

- **Skapa samsyn**

Dessa frågor syftar till att synliggöra vad de olika punkterna i chartern faktiskt innebär, hur den egna verksamheten står sig i relation till dem och vad som kan behöva utvecklas.

- **Sätt mål**

Här efterfrågas en tydlig målbild. Vart vill man komma och hur tänker man prioritera mellan de olika punkter man vill arbeta med?

- **Formulera behov**

Dessa frågor tydliggör vilket eller vilka olika behov som måste tillfredsställas för att man ska nå uppsatta mål, vad man behöver för att ta sig vidare i processen.

- **Sök lösningar**

Här finns frågor kring vilka åtgärder som kan/behöver vidtas för att tillfredsställa de behov som formulerats.

- **Förankra**

Dessa frågor lyfter vilka andra aktörer som kan tänkas bidra till eller behövas för att processen ska leda till önskat resultat.

Frågorna bygger på det "**Changemakers kit**", den web-baserade verktygslåda, som tagits fram inom ramen för Europe Goes Local. Där hittar du:

- Referensmaterial i form av både policydokument, forskning och olika rapporter
- Diskussionsfrågor
- Ett enkelt självskattningstest
- Exempel på "good practices"
- Exempel på bra verktyg och metoder

Dessutom finns där en användarguide, tips på hur man kommer igång och dokument som beskriver bakgrunden till chartern och vilka vinster det finns med att använda den. Du hittar Changemakers kit på: europegoeslocal.eu

En del av detta 'svenska' material är rena översättningar, en del är tillägg och anpassningar som gjorts för att det ska fungera i en svensk kontext.

Utöver förmågan att ställa rätt frågor kräver alla utvecklingsprocesser "högt i tak" – ett respektfullt och tillåtande klimat som premierar konstruktiv självkritik, fantasi och förmågan att ställa sig utanför verksamheten och tänka i nya banor. För den vill ha stöd i att utforma processen finns till exempel skriften "Improving Youth Work – your guide to quality development", utgiven av EU kommissionen. Den handlar om just kvalitetsutveckling av öppen fritids- och ungdomsverksamhet och innehåller bland annat ett avsnitt om vad som krävs av en fungerande process. Du hittar den på:

<https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/47840260-28b3-11e7-ab65-01aa75ed71a1>

Här följer de fem stegen i utvecklingsprocessen och de olika frågorna som är kopplade till dessa.

Skapa samsyn

Gemensam förståelse, samsyn, är som sagt en nödvändig förutsättning för all verksamhetsutveckling. För att denna samsyn ska vara genuin krävs gemensam reflektion och analys. Börja därför gärna ert arbete med att diskutera de problematiserande frågor som finns till alla punkter i chartern.

Några av dessa frågor finns i detta material och du hittar fler i Changemakers kit. Ett exempel på en problematiserande fråga avseende de grundläggande principerna är:

Princip:

Den öppna fritids- och ungdomsverksamheten ska bygga på och svara mot ungas självupplevda behov, intressen, idéer och erfarenheter, ...;

Diskussionsfrågor:

- Fokuserar vi mer på intressen av kul fritidsaktiviteter än på behov av färdigheter eller erfarenheter av utsatthet?
- Blandar vi samman "kul" med "underhållande" och tänker att seriöst är lika med tråkigt?
- Hur påverkar detta ungas syn på verksamheten?

Du hittar alla de problematiserande frågorna på: EGLsverige.eu

Nästa steg i att skapa samsyn är att ställa den egna verksamheten i relation till chartern. Följande generella frågor syftar till att synliggöra hur verksamheten lever upp till charterns olika punkter och vad som eventuellt kan behöva utvecklas: (Du hittar dem också på EGLsverige.eu)

Lever vi upp till denna punkt, eller har vi utmaningar/brister?

- Är detta något som helt saknas/inte nås alls?
- Finns det sidor/aspekter som inte nås?
- Finns det skillnader avseende olika verksamheter eller aktiviteter?
- Finns det skillnader mellan olika grupper av anställda eller ungdomar

Är detta förstått och förankrat

- Bland personal
- Bland ledning och politik
- Bland ungdomar som deltar/inte deltar i verksamheten

Finns det andra skillnader? Avseende vad?

Sätt mål

Hur tycker vi det borde vara? Vad vill vi åstadkomma?

Formulera en konkret och tydlig målbild.

Vilken/vilka punkter är bäst att börja med? Prioritera!

Formulera behov

Är det något vi behöver för att ta oss vidare? Vad skulle vara till hjälp?

Mer kunskap?

- Om den egna verksamheten? Dess resultat, hur den upplevs, ...
- Om olika ungdomsgrupper i kommunen, deras livssituation, behov och idéer?
- Om möjligheter att söka medel?
- Annat?

Behöver vi:

- Bra policy-argument?
- Bra forskningsargument?
- Nya/utvecklade specifika kompetenser
- Nya/utvecklade metoder
- Nya/utvecklade arbetsprocesser
- Förändrad organisation/arbetsfördelning
- Annat?

Sök lösningar

Hur kan vi skaffa oss det vi behöver? Vilka åtgärder kan/ behöver vi vidta?

- Kan vi hitta goda exempel på metoder eller verktyg?
- Har vi positiva erfarenheter från andra områden som vi kan använda även här?
- Finns det andra som vi kan kontakta och lära av avseende detta?
- Finns det andra som kan stödja oss i arbetet?
- Finns det utbildningar vi kan ta del av?
- Finns det medel att söka från EU eller andra för att finansiera detta?
- Är det några andra åtgärder vi kan/behöver vidta?

Förankra

Vilka behöver vi jobba med för att utveckla detta? Vilka kan bidra?

- Verksamhetspersonal?
- Ungdomar?
- Förvaltningsledning/Politiken?
- Andra lokala aktörer? (Skola, socialtjänst, föreningsliv, ...)
- Andra organisationer? (Utbildare, MUCF, SKR, ...)

Hur och på vilket sätt ska vi engagera dessa i arbetet?

Börja utveckla!

När ni svarat på frågorna är det dags att sammanfatta svaren i en utvecklingsplan – vem gör vad, när och hur!

Om ni inte är vana att leda utvecklingsprocesser så finns det hjälp att få. Kontakta gärna den nationella arbetsgruppen för EGL för att få veta mer.

Och ...

Glöm inte att ta med ungdomar i processen!

“If you don’t need young people to do youth work
- you are not doing youth work”¹

Lycka till!

1 “Quality Youth Work – a common framework for the further development of youth work” EU-kommissionen 2015

